

LO GERONÉS

SETMANARI PORTA-VEU DEL "CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA,"

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Gerona	1 pesseta trimestre
Fora	1'25 id. id.
Estranger	1'50 id. id.
Un número 10 céntims	

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ
SABATERIA-VELLA 2-1.º

ANUNCIS Y COMUNICATS
Preus convencionals

De tots los llibres, folletos, etc., que s' remetin
á la Redacció, se'n donará compte en lo Setmanari.

Any 3.º

Diumenge 16 de Febrer de 1896

BIBLIOTECA PUBLICA
GIRONA

Núm. 96

SECCIÓ GENERAL

La integritat de la Patria

La confusió de la idea de Patria, ab l' idea d' Estat porta en la vida real les mes deplorables conseqüències; pertorba fins les intel·ligències més conreuhades i les mentes caure en les majors contradiccions: remou y excita lo cor del poble ofegant sos sentiments de benevolencia y germanor, y serveix admirablement á la ambició y l' orgull pera ensenyorirse de les nacions y conduhirles per la via que mes interessa á ses conveniències.

L' Estat no es mes que un conjunt d' homes subjectes á un mateix Govern superior establert en lloch determinat y quin territori varia segons lo temps y les circumstancies. Per l' Estat, la Patria, la nacionalitat dels homes que governa es indiferent: aixís, l' Estat francès governa avuy als saboyans y als nisarts, l' Estat anglés als naturals de Gibraltar, etc. etc.

Per part dels súbdits aquesta subjecció pot esser natural, voluntaria ó forçada. Es natural la deguda al fet de la naixensa; es voluntaria la deguda á una manifestació expressa ó tácita de la voluntat y es forçada la que s' sofreix per imposició, generalment de la forsa.

En aquest últim cas, la Pátria pels súbdits es diferent de l' Estat, y molt sovint pera ells l' Estat es l' opressor, l' opressor de la Patria. Pera aquestos l' amor á la Patria representa odi al Estat que 'ls governa, l' integritat de la Patria representa la seva liberació, la seva independència de l' Estat que la te subjecte.

Quant un Estat está compost de pobles ó d' homes diferents per pertanyer á distintes nacionalitats, per tenir distintes Patries, sia la que s' vulga la manera com s' ha format ó s' ha anat formant en lo transcurs del segle, no te rahó de cap mena pera tractar als uns pitjor que als altres (apart de que no pot ni deu tractar á cap d' ells malament), ni pera imposarse á cap procurant sometrel á la voluntat ó al modo d'esser d' algun altre dels pobles que 'l componen. Aixís, quan l' Estat no governa á alguns de sos components de la manera que á aquest li convé y prescindeix en absolut de sa voluntat, aquest Estat pera dit component es un tirá, obra no com un poder natural sortit de les exigències de la sociabilitat humana, sinó com una entitat exòtica perturbadora d' aquesta sociabilitat y exercida exclusivament de la forsa bruta ó de la superioritat de medis.

L' Estat, donchs, no es una entitat natural com ho es la Patria, y l' integritat del compost Estat no es, ni pot confondre's may ab la integritat de la Patria. Aquesta demana á tot poble dominat per altre poble, que trevalli pera lliurarse del jou, y als que ho fan tots los cors nobles, tots los enteniments clars, los califican de patriòtics.

Llegiu los historiadors de qualsevol nació, y no n'hi ha cap, que no alabi los fets realitzats per sos predecessors en favor de la seva independència, ni cap que entengui la integritat de la Patria en benefici d' altre poble dominador del seu propi. Concretantnos á la Península espanyola, ningú increpa als Saguntins per haver lluytat contra la dominació cartaginesa, ni als Numantins per haver lluytat contra Roma, ni als lleonesos, castellans y catalans per haver lluytat contra los moros, ni, quasi en nostres temps, als Madrilenys, als Saragossans y als Geronins per haver lluytat contra los francesos, y al contrari son lloats y celebrats com héroes y patriotes Indibil y Viriat, Jofre y lo Cid Daóiz y Alvarez.

Y aixó que cada poble troba lloable y heróich y just quant se tracta d' ell, la Justicia absoluta, la equitat exigeix que s' trobi també just quant se tracta dels altres. Sols la superbia y les males passions, poden te-

nir l' atreviment de voler esborrar la máxima evangélica «lo que no vulguis per tú no vulguis per ningú.»
¡Quanta sanch, quantes llágrimes ha produhit l' oblit d' aquesta máxima!

¡Quants odis, quantes malevolenses ha originat entre 'ls pobles l' esperit de dominació!

¡Quants Césars satisfets s' han enlayrat sobre la desolació y la ruina de propis y estranyis!

L' Estat espanyol no está lliure de culpa. Es també un Estat compost de diferents pobles y de diferents patries, y sobre tots y sobre totes vol imposar l' esperit, la dominació d' un sol d' ells. Ab pretext d' obtenir l' unitat de tots, ha tractat y tracta d' uniformarlos per la forsa, y á Espanya, com per tot arreu, aquesta dominació, aquesta mal anomenada unitat ha produhit y produheix sanch y llágrimes, odis y malevolenses, y, sino Césars, moltes superbies y moltes ambicions satisfetes.

Pero, per sa desgracia, l' Estat espanyol no ha sigut prou fort pera imposarse y pera vencer á tots los malcontents y ha anat perdent l' una darrera l' altre ses mes preuhades colonies, que avuy constituheixen altres Estats independents, y se'n han separat pobles com Portugal y part íntegrament del territori de la Pátria catalana com Cerdanya y Roselló, cedits á Fransa, y de la Patria castellana com Gibraltar, retingut pels inglesos, aquets ultims sense que 'l honor nacional acomodatici de l' Estat espanyol l' obligui á fer res pera recuperarlos.

Pero no li parléu á n' aquest Estat de la conveniencia de cambiar los procediments de govern, de la conveniencia de respectar á totes les Patries, d' atendre á ses respectives voluntats; vos respondrá ab inconmensurable superbia que la integritat de la Patria no ho permet, y que l' honor nacional li priva esser condescendent ab ningú que no sia sotmés ó vensut.

Y nosaltres preguntém, ¿als sotmesos y vensuts que reclaman dins la legalitat, quins drets los hi ha regonegut? ¿quina justicia los hi ha fet?

Deu vulga allunyar de nosaltres la malaventura de perdre mes ó menys tart les colonies que 'ns quedan y, sobre tot, la major desgracia de perdre'ls axecant entre elles y nosaltres una barrera d' odis que ni 'ls anys destrueixen.

Y.

Una cuestió de dret important para Catalunya

Es de verdader interés pera la nostra terra una sentència dictada 'l dia 3 del actual per lo Tribunal Suprem de Justicia resolguent una importantísima cuestió: la de la redimibilitat dels censos. En lo plet que ha donat orígeu á aquella sentència, s' hi tractat de la aplicació á Catalunya del article 1608 del Códich Civil en que s' hi estableix la redimibilitat dels censos á voluntat del sensatari, encare que s' pacti lo contrari, y la aplicació d' aquesta disposició als censos existents quan lo Códich Civil se publicá.

Héus aquí 'ls considerandos de la esmentada sentència, lo primer dels quals resol ademés de nou la cuestió famosa del article 12.

«Primer. «Considerant que si be 'l régiment jurídic que existia á Catalunya en materia d' enfiteusis al publicarse al Códich Civil era l' establert per las disposicions del carácter general contingudas en la ley de señorios de 3 de Maig de 1823 manada observar de nou en 2 de Febrer de 1837 y en la Real cédula de 17 de Janer de 1805 á la que expresament se referí dita ley quals ámplis efectes han sigut determinats jurisprudencia y entre quinas disposicions ressalta 'l per la principi de la redimibilitat dels esmentats censos, es per lo mateix evident que á semblant estat ha vingut á substituir lo del Códich, aplicable á Catalunya segons l' article 12 del mateix en tot alló que havia deixat ja de constituir son regimen foral especial.»

Segon. «Considerant que á aixó suposat ab subjecció als preceptes del referit Códich es com s' ha de resoldre la cuestió de dret plantejada en lo recurs interposat per la representació de donya Emilia Clavé que per la tant careixen d' eficacia y trascendencia 'ls motius quart, quint y sisé en ell alegats per ser referent al dret vigent á Catalunya avans y després del dret de Nova Planta, pero ab anterioritat á la publicació del Códich Civil.»

Tercer. «Considerant que després de definir l' article 1604 lo cens, d' expresar lo 1608 una de las condicions de sa naturalesa y d' establir lo 1611 en sos párrafos primer y segon lo principi y forma de la redimibilitat dels constituhts avans de la promulgació del Códich se declara en l' ultim párrafo que lo disposat en aquest article no será aplicat als foros, subforos, drets de superficies y qualsevol altres gravámens semblants en los quals lo principi de la redempció dels dominis será regulat per una ley especial.»

Quart. «Considerant que apart lo sentit d' aquesta escepció, fonamentada en las reglas especials que requereixen los censos ó gravámens en que resultan dividits los dominis, la expressió absoluta de sos termes no permet legalment substrauren lo cens enfiteutich qual naturalesa es essencialment idéntica á la dels foros y subforos segons se regoneix en lo mateix Códich al tractar los foros y altres contractes análechs al de enfiteusis y al regular los foros y qualsevol altres gravámens de naturalesa análogo per las disposicions establertas pera 'l cens enfiteutich.»

Aixís es que 'ls censos en nuda percepció son redimiblés á voluntat del sensatari encare que s' hagi pactat lo contrari, pero als censos ab domini no ho son mentres no s' dicti una ley especial anunciada en l' article 1611 del Códich, en son apartat tercer, en la que s' reguli ó fixi la forma de la redempció dels dominis.

CRÓNICA

EXTRANGER

Consecuencia de la publicació en lo suplement ilustrat del *Petit Journal* de un grabat representant á Mellick donant un cop ab un pá á un *bersagliere* se ha produhit á Italia un esclat de antipatia en vers tot lo francès aumentat per lo que diu la premsa oficiosa italiana, hasta el punt que las manifestacions d' aquesta son reproduhidas, comentadas y exageradas per casi tots los diaris de provincia. Las clases treballadoras que com es natural, no son capaces de jutjar lo valor real de las accions fetas, están avuy convenudas de que Fransa es l' únich responsable dels desastres que la Italia ha sufert en sa campanya africana. Aquesta corrent de la opinió pública no deixa de preocupar las altas esferas diplomáticas.

—Dimecres passat en lo moment en que 'l emperador d' Alemania passaba en cotxe per un dels carrers de Berlín, un individuo li tirá un exemplar del periódich socialista *Vorraets*, cayent lo periódich dins del cotxe. L' autor del fet fou detingut desseguida.

—Las condiciones telegrafadas desde Zeitún, segons las quals los insurrectes se rendirían son, en conjunt, las següents:

Los armenis entregarán sos fusells y canons si la població turca dels voltants de Zeitun fa també entrega de sas armas. Las reformas decretadas para las provincias armenias serán aplicadas també á Zeitun. No s' exegirá la entrega dels quefes insurrectos. Las tropas turcas no establirán son cuartel en la ciutat, cuals habitants se negan á reconstruir los edificios que destruhiren y que serviren pera tal abjecte. En la actualitat solzament Russia pot salvar als habitants de Zeitun, puig sa influencia es la predominat al Orient. Falta, ab tot, saber si s' resoldrá á exercirla.

SECCIO D' ANUNCIS

SUCURSAL JUNCOSA

13 Plassa de la Constitució 13,
Gerona

DESPATX CENTRAL
10 FERNANDO VII 10
BARCELONA

Aquesta antiga y tan acreditada casa se dedica unicament al comer de XACOLATES, SUCRES, CAFÉS y THÉS.

Reb directament los llegítims sucres de la isla de Cuba, els cafés de Puerto-Rico HACIENDA, MARTINICA, MAYAGUEZ, MOCA Y CARACOLILLO de CEYLAN; de aquí el gran consum qu' es fa d' aquets articles.

Aquesta casa torra diariament lo café y se distingeix per la calitat y puresa d' ell.
Recomana que per obtenir un bon café aromátich y fort se usin las barrexas en iguals parts del MOCA y PUERTO-RICO, aixis com lo CARACOLILLO y MOCA, evitant sempre que bulli puig que deu ésser una pura infusió.

Gran surtit de THÉ del Nort de Xina y del Japó. Aquesta excelent beguda sols pot obtenirse en las clases ditas ORANGE (Carte Rouge) LIPTON, ORANY PECCO, MENTANGE.

Especialitat en lo SOUCHONCH. Aquesta clase es el mes fort y deu emplearse en menos quantitat de la que generalment se usa; una lliure de THE SOUCHONCH equival a 4 lliures d' altres thés.

MAXIM FERNANDEZ

PERRUQUER DE S. M.

Aygua Minóxima vegetal pera tenyir lo cabell. No te rival en l'omon, perquè a més de sos efectes marevellosos, no toca ni perjudica la pell en lo més mínim.
Aquest assombrós y sorprenent específich, se ven en dita perruqueria.

24, RAMBLA DE LA LLIBERTAT 24,
GERONA.

Grans rebaxes al engrós.
També s' troba de venda en dit establiment la

TINTURA ABISINIA INSTANTANEA

IMPREMTA Y ENQUADERNACIÓ

MANEL LLACH

FERRERIA VELLA, 5.—GERONA

Impressió de tota mena de treballs tipogrífichs; sobres, papers comercials, factures, esqueles y tot lo referent a la Imprempta.
Sobres comercials de color a

5 PESSETES LO MIL

Ferreria Vella 5.—GERONA

EDICIÓ DE PROPAGANDA DEL COMPENDI DE LA

DOCTRINA CATALANISTA

PREMIAT EN LO CONCURS REGIONALISTA
del "CENTRE CATALANISTA", de Sabadell

Aprobat per la Junta Permanent de la Unió Catalanista
Tirada 100.000 exemplars

Forma un opúscul de 32 planes en octau, d' esmerada impressió sobre paper satinat y ab cubierta de color.

PREU: 15 céntims.

Les demandes al engrós al Secretari del «Centre Catalán» de Sabadell.

OBRA NOVA

DELIBERACIONS

DE LA

Primera Assamblea General de Delegats

DE LA

Unió Catalanista

CELEBRADA EN MANRESA EN LO MES DE MARÇ 1892

Aquesta obra, que conté la llista de Delegats de la Assamblea, discursos que en ella s' hi pronunciaren y llegiren, y las bases definitivament aprobadas pera la Constitució regional catalana, se ven al preu de DOS PESSETAS en la llibreria de Don Joseph Franquet, carrer de l' Argenteria, Gerona.

NARCÍS GRAU

PERRUQUER

Ofereix los seus serveys al públich. Especialitat en perruques y postissos.

RAMBLA DE LA LLIBERTAT 13, PRINCIPAL

MEDICAMENTS ACREDITATS RECOMENATS PER LA CIENCIA MÉDICA

Xarop d' Hipofosfats GIMBERNAT

Lo mellor dels tónichs reconstituyens coneguts, desperta la gana, cura l' anémia, clorosis (colors tristos), malalties medulars, histerisme, insomni; d' efectes sorprenents en les convalecencias: Ampolla 10 rals.

Vi restaurador GIMBERNAT

Probes repetides fetes per distingits facultatius han demostrat qu' era lo «Restaurador» per excelencia, pera combatre l' escrofulisme (tumors frets) raquitisme, caries dels ossos, linfatisme, tisis, debilitats hereditaries ó adquirides, vellesa prematura y totes les malalties quina causa sia la debilitat ó falta de nutrició.

Te un gust agradable, de manera que en comptes de repugnar al malalt, aquest lo pren ab gust. Ampolla 12 rals.

Vi de nou de kola GIMBERNAT

Considerat com aliment poderós d' economia, regulador del cor, estimulador de les funcions digestives y despertador de tot organisme empobrit: Preu 8 rals.

SE VEN AL ENGRÓS

Farmacia del autor Conde del Asalto, 14.—BARCELONA
Al detall en totes les farmacies.

BANH VITALCI DE CATALUNYA

Companya general de segurs sobre la vida establerta a Barcelona

CAPITAL SOCIAL

10.000.000 DE PESSETES

Capitals suscrits fins al 31 Dezembre 1893	87,949,791'98 ptes.
Actiu en idem.	15,337,928'87 »
Sinistres pagats fins a idem.	32,82,316'69 »
Reserves ó fondos de segur a idem.	4,178,675'62 »

Les principals classes de segur son:

Vida entera.—Capital pagador a la mort del assegurat, a la seva dona, fills ó qualsevol altre persona designada anteriorment.

Miata.—Capital pagador al assegurat si viu lo die fixat; ó, immediatament d' ocórrer la seva mort, a la persona designada per ell mateix.

Terme fixo.—Capital pagador en lo die fixat sia al assegurat ó als seus hereus. En cas de mort del assegurat s' acaba lo pago de les primes.

Aquestos segurs 50 per 100 dels beneficis de la Companya.

SEGURS DE CAPITAL APLASSAT

Segurs temporals.—Segurs de sobrevivencia

SEGURS MIXTOS A CAPITAL DOBLAT

Rentes Vitalicies.

Delegat General a n' aquesta provincia:

Joseph Coderch y Bacó, advocat.—GERONA.

ESTABLIMENT

DE

Don Francisco Sabater

SOMBRERERIA

S' han rebut las últimas novetats pera la próxima temporada; los preus sumament económicos.

CAMISERIA.—SASTRERIA PER NOYS

Especialidad en trajes pera col-legials

3, Rambla d' Alvarez, 3.

FONTBERNAT---Callista

—(Ulls de poll)—

S' ARREGLAN LOS PEUS A DOMICILI
PROGRÉS, 23---Perruqueria.

LA PREVISION

Primera Companya Espanyola dedicada exclusivament a
SEGURS SOBRE LA VIDA AB PRIMA FIXA

Dormitori de Sant Francesch, 8, principal.—BARCELONA.

Agent a Gerona—BEATAS, 2

D. Narcís Boada y Gutyó

FILL DE FRANCISCO VILARDELL Y COMP. SALT

Molí Fariner

Sistemas AUSTRO-HUNGAR y de MOLAS

Tant per l' un com per l' altre sistema se fan las moltas a preus sumament modichs.

SABATERIA

DE

JOSEPH M. VENTÓS

Calsat pera senyors, senyoras y nens.
Especialitat: pera l' que s' encarregui expressament.

ESTABLIMENT Y TALLER

DE

PAU CASSÁ

PINTOR Y EMPAPERADOR

Magnífichs mostruaris de papers pera decorar habitacions desde 25 céntims a 30 pesettes la pesa.

Cromos, motlures, transparents y cuadros

Novetat, bon gust y economia

Gerona.—Baxada del Pont de pedra, 14

LO GERONÉS

SETMANARI PORTA-VEU

del «Centre Catalanista de Gerona y sa Comarca»

Redacció y Administració: Sabateria Vella, núm. 2.—1.º

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Gerona.	1	peseta	trimestre
Fora.	1'25	id.	id.
Estranger.	1'50	id.	id.

Un numero sol, 10 céntims

En la imprenta de aquest Periódich, se necessita un oficial encuadernador.